

EDUKACJA EKOLOGICZNA

PROBLEMATYKA
PROGRAMU ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ

DL UCZNIÓW KLAS IV – VI
SZKOŁY PODSTAWOWEJ SPECJALNEJ
Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU LEKKIM

Opracowana na podstawie Rozporządzenia MEN z dn. 15.02.1999 r.
w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego
zatwierdzona przez Radę Pedagogiczną SOSW nr 2 w Krakowie
przy ul. Zamojskiego 100, w dn. 30.08.2000 r.

Mgr Barbara Orzechowska
SOSW nr 2 w Krakowie
Ul. Zamojskiego 100

Kraków, wrzesień 2000 r.

CELE EDUKACYJNE /główne i szczegółowe/

1. Dostrzeganie zmian zachodzących w otaczającym środowisku oraz ich wartościowanie:
 - wdrażanie do obserwacji zjawisk zachodzących w środowisku przyrodniczym oraz zaangażowania w pracę dla jego ochrony,
 - uświadomienie złożoności wzajemnych uzależnień istniejących w przyrodzie,
 - poszerzenie i porządkowanie wiedzy o środowisku przyrodniczym,
 - nauka zgodnego z zasadami ekologii działania we własnym domu i jego najbliższym otoczeniu.
2. Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska naturalnego;
 - zainteresowanie środowiskiem przyrodniczym, jego różnorodnością i bogactwem,
 - uwrażliwienie na piękno środowiska przyrodniczego,
 - kształtowanie prawidłowego stosunku do świata roślin i zwierząt.

ZADANIA SZKOŁY

1. Ukazanie zależności stanu środowiska od działalności człowieka.
2. Ukazywanie mechanizmów i skutków niepożądanych zmian.

TREŚCI

1. Wpływ codziennych czynności i zachowań w domu, szkole, miejscu zabawy i pracy na stan środowiska naturalnego.
2. Style życia i ich związek z wyczerpywaniem się zasobów naturalnych.
3. Przykłady miejsc (w najbliższym otoczeniu), w których obserwuje się korzystne zmiany zachodzące w środowisku przyrodniczym.
4. Degradacja środowiska – przyczyny, wpływ na zdrowie człowieka oraz jej związek z formami działalności ludzi.
5. Obszary chronione oraz ich znaczenie w zachowaniu różnorodności biologicznej; zasady zachowania się na obszarach chronionych.

OSIĄGNIĘCIA

1. Prowadzenie obserwacji w najbliższej okolicy.
2. Wskazywanie pozytywnych i negatywnych aspektów ingerencji człowieka w środowisko.

KRĘGI TEMATYCZNE ZAJĘĆ LEKCYJNYCH

I. MOJA RODZINA I DOM

1. Formy spędzania czasu wolnego, kultura zachowania.
2. Zwierzęta hodowane w domu, opieka nad nimi.
3. Oszczędne korzystanie z zasobów węgla, gazu, wody, surowców mineralnych i energii elektrycznej.
4. Domy mieszkalne w mojej miejscowości i sposoby ich ogrzewania.

5. Zbieranie, segregowanie i wykorzystywanie odpadów użytkowych – recykling.
6. Odżywianie się człowieka, produkcja żywności.
7. Wpływ substancji chemicznych stosowanych w gospodarstwie domowym na środowisko naturalne.

II. MOJA SZKOŁA

1. Rośliny i ich hodowle w klasie i szkole
2. Najbliższe środowisko przyrodnicze wokół szkoły
3. Stan i cechy charakterystyczne środowiska przyrodniczego okolicy otaczającej szkołę.

III. POZNAJ MOJE MIASTO – KRAKÓW

1. Człowiek a pogoda
 - codzienne obserwacje zmian zachodzących w przyrodzie
 - elementy pogody, temperatura, wiatr, zachmurzenie, opady
 - cechy charakterystyczne pór roku
 - zanieczyszczenie powietrza i ich wpływ na stan środowiska miasta oraz jego okolic.
2. Rola i znaczenie zieleni dla stanu środowiska miejskiego oraz życia jego mieszkańców
 - element krajobrazu i ogólny widok mojej miejscowości
 - ochrona przyrody w moim mieście
 - życie roślin i zwierząt w różnych porach roku
3. Las i jego mieszkańcy
 - znaczenie lasów, parków, zieleńców i ogródków dla miasta i gospodarki prowadzonej przez człowieka oraz dla całego środowiska przyrodniczego
 - ochrona lasów
 - zasady zachowania się na terenach parkowych i leśnych
4. Działalność człowieka ingerująca w środowisko przyrodnicze na terenie mojego miasta
 - ekologiczny styl życia ludzi
5. Woda – niezbędny element środowiska przyrodniczego
 - woda w naszym mieście (rzeki i stawy – zbiorniki naturalne, wyrobiska po kopalniach piasku i kamienia – zbiorniki sztuczne)
 - problematyka oszczędnego gospodarowania zasobami wody (pitnej i przemysłowej) – zbiorniki retencyjne, stacje uzdatniania, magistrale wodociągowe
 - ochrona środowiska naturalnego przed zanieczyszczonymi ściekami kanalizacyjnymi i przemysłowymi (oczyszczalnie ścieków)
6. Komunikacja miejska – a środowisko naturalne
 - wpływ środków transportu miejskiego (zbiorowego i indywidualnego) na stan środowiska naturalnego
 - proekologiczne środki transportu miejskiego
 - sposoby ograniczania i eliminowania zanieczyszczeń powietrza powodowanych przez środki transportu

7. Przemysł a środowisko naturalne
- główne zakłady przemysłowe Krakowa oraz ich wpływ na zanieczyszczenie środowiska naturalnego (powietrza)
 - sposoby ograniczania zanieczyszczeń powietrza powodowanych przez przemysł

IV. REGION MAŁOPOLSKA

1. Parki narodowe, rezerваты przyrody i parki krajobrazowe w regionie Małopolski oraz ich znaczenie dla zachowania naturalnego charakteru środowiska przyrodniczego
- zasady zachowywania się na terenie parków narodowych i krajobrazowych
2. Rośliny i zwierzęta chronione

V. POLSKA – MOJA OJCZYZNA

1. Wpływ człowieka na zmiany polskiego krajobrazu
2. W jaki sposób jest chronione środowisko naturalne w Polsce
3. Zwierzęta i rośliny w Polsce objęte ochroną (stałą, okresową)
4. Parki narodowe w naszym kraju

VI.

KORELACJA KRĘGÓW TEMATYCZNYCH – UMIEJĘTNOŚCI – PROCEDUR

<u>Krąg tematyczny</u>	<u>Przewidywane osiągnięcia: uczeń potrafi / umie/ zna:</u>	<u>Procedury osiągnięcia celów</u>
Moja rodzina i mój dom	- pracować i odpoczywać bez niszczenia i zanieczyszczania środowiska, - rozpoznawać sposób ogrzewania mieszkania i jego wpływ na środowisko, - oszczędzać na kilka sposobów wodę i energię, - segregować odpadki i umieszczać je w odpowiednich pojemnikach, - rozpoznawać ekologiczne opakowania żywności, - rozpoznawać szkodzące środowisku naturalnemu domowe chemiczne środki czystości	- wywiad z mamą i tatą nt. urządzeń grzewczych, gazowych i elektrycznych w domu, opłat za energię i wodę, sposobów oszczędzania wydatków na tzw. Media, - historyjka obrazkowa z wierszykami o oszczędzaniu wody, - nauka piosenki „Segregacja śmieci”, - zabawa z rozsypką „Zdrowa żywność”, - wycieczka do najbliższej stacji uzdatniania wody, - wystawa opakowań po detergentach
Moja szkoła	- pielęgnować rośliny doniczkowe, sadzić je i przesadzać, - uzasadniać celowość i potrzebę hodowania roślin doniczkowych, - pełnić rolę dyżurnego opiekuna hodowli roślin ozdobnych w klasopracowni / klasie, - wykonywać samodzielnie proste prace pielęgnacyjne na działce, klombach i trawnikach szkolnych,	- konkurs z ocenami na najlepszego opiekuna kwiatów, - ćwiczenia w sadzeniu i przesadzaniu kwiatów i roślin doniczkowych, - etykietowanie nazwami kwiatów i roślin doniczkowych, - usuwanie i zwalczanie chwastów na działce szkolnej i trawnikach,

	- rozpoznawać rośliny znajdujące się na terenie przyszkolnym	- rysowanie i nazywanie roślin kwitnących wiosną i owocujących jesienią
Poznaję moje miasto Kraków	- odczytywać symbole pogody, - rozumieć istotę obiegu wody w przyrodzie, - nazwać rzeki w swoim mieście i najbliższej okolicy, - wyjaśnić powstawanie zjawisk przyrodniczych w postaci opadów (deszcz, śnieg, grad, mgła, szron, rosa), - wymienić nazwy rodzajów zanieczyszczeń powietrza, - objaśnić pojęcia: sieć wodociągowa, kanalizacyjna, oczyszczalnia ścieków, stacja uzdatniania wody, - nazwy głównych zakładów przemysłowych miasta, - uzasadnić konieczność istnienia w mieście terenów zielonych oraz ich ochrony, - nazwać prawidłowo żyjące w mieście zwierzęta, - prawidłowo zachować się w parku, w lesie, na terenach zielonych	- prowadzenie obserwacji pogody – kalendarza pogody, Czytanie w prasie i oglądanie w TV prognoz pogody, - wycieczka nad Wisłę, Wilgę i Zalew Bagry, - ćwiczenia: parowanie i skraplanie wody, - pomiary temperatury, - obserwacje w najbliższej okolicy: wyziewów – dymów kominowych, spalin samochodowych, - obserwacje ptaków i zwierząt żyjących na terenach zielonych w mieście, dokarmianie ich: prelekcja z przezroczami pt. „Zwierzęta” - nauka piosenek „ekologicznych”, - udział w: a/ obchodach „Dnia Ziemi”, b/ konkursach o charakterze ekologicznym na terenie miasta Krakowa, - prace plastyczne na temat przyrody
Region Małopolska	- nazwy parków narodowych na terenie swojego regionu, - rośliny i zwierzęta podlegające ochronie prawnej	- wycieczki do OPN i TPN, - projekcje filmów edukacyjnych i przezroczy, - prezentacje tablic poglądowych, fotogramów i rysunków roślin i zwierząt, - wędrówki „po mapie”
Polska – Moja Ojczyzna	- odróżnić krajobraz naturalny od przekształconego przez człowieka, - wymienić ważniejsze parki narodowe w Polsce, - nazwać najbardziej znane rośliny i zwierzęta objęte w Polsce ochroną gatunkową, - objaśnić pojęcie „ekologia”	- projekcje filmów i przezroczy, - wycieczki krajoznawcze, - konkursy i quizy, - nauka wierszy i piosenek ekologicznych, - redagowanie przez uczniów gazetki ściennej „Co słysać w przyrodzie”

KONTROLA I OCENA WIADOMOŚCI ORAZ UMIEJĘTNOŚCI

Proces kontroli i oceny odbywa się w trakcie wszystkich zachowań i czynności wykonywanych przez ucznia, a jego celem jest stymulowanie proekologicznych zachowań i postaw.

Podstawę do formułowania oceny stanowią: stopień zaangażowania się ucznia w wykonywane prace i otrzymane zadania, jakość ich wykonania, a także dokładność i jakość wykonania prac pielęgnacyjnych przy hodowlach roślin i zwierząt, analiza wytworów plastycznych i merytorycznej zawartości opracowań tematycznych, a ponadto prezentowana postawa wobec całokształtu problematyki ochrony środowiska naturalnego.

Wyróżniający się uczniowie mogą być nagradzani poprzez umieszczenie ich nazwisk na gazetce szkolnej, a także poprzez udzielenie pochwały w dzienniczku lub podwyższenie oceny z przyrody.